

La temporada 2020 del COU del Montsec incorporarà una pel·lícula de planetari produïda per National Geographic i una oferta nova de visites nocturnes orientades a les famílies

- **El Centre d'Observació de l'Univers referma, amb la seva activitat divulgadora i de recerca, el seu compromís amb la protecció del cel contra la contaminació lumínica**
- **Una producció en 3D del planetari de Pamplona mostrarà, a partir de l'estiu, com afecta al cel nocturn dels Pirineus la il·luminació de grans nuclis urbans com Barcelona i París**
- **El Parc Astronòmic Montsec organitzarà al juny la sisena edició del congrés Artificial Light at Night, el més important del món sobre contaminació lumínica i afectació de la llum a la nit**
- **Amb la gestió del COU per part d'FGC la promoció, difusió i organització de l'activitat de l'equipament seguirà dissenyant-se des del territori com fins ara**
- **La temporada 2019 el COU va assolir la xifra rècord de 35.400 visitants, amb un impacte econòmic sobre el territori de l'ordre de 2,7 milions d'euros**

La nova temporada del Centre d'Observació de l'Univers del Montsec (COU), que començarà el proper divendres, dia 28 de febrer, i finalitzarà el cap de setmana següent del dia de Reis del 2021, preveu l'exhibició de la pel·lícula de planetari 'Asteroid: Mission Extreme', produïda per National Geographic. També inclou la projecció en 3D d'una pel·lícula realitzada pel planetari de Pamplona sobre la contaminació lumínica que pateixen els Pirineus i les causes que la provoquen, així com una nova oferta de visites i observacions nocturnes al centre orientades a les famílies amb infants.

Així ho ha explicat el delegat del Govern a Lleida, Ramon Farré, acompanyat del president del Consell Comarcal de la Noguera, Miquel Plensa, i del director del Parc Astronòmic Montsec (PAM), Salvador Ribas, en el transcurs de la presentació de les novetats de la campanya 2020 del COU.

‘Asteroid: Mission Extreme’, l’exhibició de la qual començarà a mitjans de març, és un documental ficcionat en 3D, adreçat al públic adult, que gira al voltant d’un hipotètic projecte d’exploració espacial dels asteroides, dels quals ajuda a descobrir, amb la complicitat imaginativa de l’espectador, que, a banda del perill que suposa el seu trànsit per la possibilitat d’una col·lisió amb la Terra, també podrien representar en un futur una oportunitat per a l’exploració de l’espai travessant el Sistema Solar. Val a dir que la pel·lícula original està narrada per l’actriu Sigourney Weaver i que s’ha aconseguit que en la versió catalana i castellana hi posi la veu l’actriu de doblatge Maria Lluïsa Solà, que treballa en les interpretacions de l’actriu estatunidenca.

Plensa, Farré i Ribas, aquest matí.

Salvador Ribas ha explicat que el COU està obligat, com qualsevol museu o centre de ciència, a renovar-se contínuament amb alts nivells d’excel·lència. **“No podem estrenar qualsevol pel·lícula, no podem posar qualsevol exposició al centre d’observació, perquè de nosaltres s’espera sempre un producte d’èxit i que sorprengui els visitants”**, ha dit.

Pel que fa a la pel·lícula en 3D sobre la contaminació lumínica dels Pirineus, que es podrà veure a partir de l’estiu, mostra els efectes sobre el cel de la zona compresa entre la punta oriental d’Euskadi i el cap de Creus a Catalunya provocats per la il·luminació que desprenen grans conurbacions, algunes força llunyanes, com és el cas de París i Barcelona. El documental està vinculat al projecte europeu POCTEFA Pirineus La Nuit, que treballa en la conscienciació de la necessitat de la protecció del medi nocturn, i en què hi participen el COU, dues entitats de Navarra i tres de França. La projecció d’aquesta pel·lícula s’emmarca en el compromís que manté des del principi el COU amb la protecció del cel nocturn, portat a la pràctica no només en la vessant de la divulgació i conscienciació a través d’activitats diverses destinades als visitants,

sinó també en la vessant de recerca sobre la matèria, amb investigacions capdavanteres en estreta relació amb els centres internacionals més avançats, i en la de la disminució efectiva de la contaminació lumínica, amb treballs que han servit de fonament científic per a l'elaboració de la llei catalana de protecció del cel i, des de fa vuit anys, amb la col·laboració per regular amb la Generalitat per valorar l'estat del cel a tot Catalunya i ajudar a protegir nous espais.

Més visites adreçades a famílies

El COU ofereix enguany unes noves visites nocturnes orientades a les famílies, que s'han programat després que en temporades anteriors els responsables de l'equipament hagin detectat l'existència d'una demanda creixent per conèixer el centre i participar en les observacions astronòmiques quan es pon el sol amb infants. És per aquest motiu que el COU es planteja aquest tipus de noves visites a mode de prova pilot, de manera que, en funció de l'acceptació del públic que aconseguixin, tindran continuïtat en properes temporades. Les visites nocturnes orientades a les famílies, que s'oferiran en dates en què es puguin observar els objectes més comprensibles per als petits, principalment la Lluna i alguns planetes, començaran a realitzar-se el pont de l'1 de Maig i seran especialment recomanables en època de tardor i hivern, quan es fa fosc aviat, amb sessions de nit que es podran dur a terme a partir de les 18 hores.

En relació al règim general de visites, entre els mesos d'abril a setembre se'n flexibilitzarà els horaris de les sessions per incrementar-ne les opcions de manera que se'n faran a les 21.00 h (quan ja sigui prou fosc), 22 h., 23 h i 00 h. Fins l'any passat es feia sessions a les 22 i 00 h.

Cicle 'Musica sota les Estrelles' i Festival d'Astronomia

Aquesta temporada el COU manté programats el Cicle 'Musica sota les Estrelles' i del Festival d'Astronomia per la bona acollida que segueixen tenint. El primer, que combina música i astronomia en les visites de nit un cop al mes entre el juny i el novembre, arriba ja a l'onzena edició i, des de fa diversos anys, a banda d'assolir una plena ocupació als concerts programats, s'ha consolidat en l'oferta cultural de Catalunya, sobretot en l'agenda de la música independent i projecció de grups i cantautors catalans.

Quant al Festival d'Astronomia, ofereix un cap de setmana del mes d'octubre diverses activitats científiques, culturals i d'oci (experiments científics, gimcanes astronòmiques, animacions musicals,...) adreçades a tota la família, que pretenen divulgar la ciència en la societat i fomentar el coneixement del Montsec com a destinació d'astroturisme. El festival atrau més de dos mil en cada edició. Enguany arriba a la setena.

Durant la temporada, el COU seguirà posant a disposició dels centres educatius un programa complet d'activitats didàctiques pensades per complementar els temaris que els alumnes segueixen durant el curs acadèmic a les aules, i que abasta tots els nivells educatius, des d'Educació Infantil fins a Batxillerat. La xifra d'aquests alumnes ha anat creixent fins a superar

actualment amb es creix els 4.000 a l'any. Des de la seva posada en marxa, el COU ha rebut la visita de més de 31.000 escolars. Paral·lelament, el centre també continuarà acollint l'estada d'alumnes universitaris per a la realització de sessions pràctiques. En els anys de funcionament de l'equipament hi han passat més de 1.200 estudiants d'aquest perfil.

International Conference Artificial Light At Night 2020

El Parc Astronòmic Montsec organitzarà entre el 16 i el 18 de juny la sisena edició de la International Conference on Artificial Light at Night, el congrés més important del món sobre contaminació lumínica i afectació de la llum a la nit. L'esdeveniment, que comptarà amb la col·laboració de la Diputació de Lleida i del projecte europeu POCTEFA Pirineus La Nuit, es celebrarà a l'Institut d'Estudis Ilerdencs de Lleida.

Està previst que participin en el congrés al voltant de dos-cents experts internacionals, que posaran en comú tot el coneixement científic sobre la contaminació lumínica des de diferents disciplines i àmbits de recerca que van des dels avenços en la mesura i avaluació de la contaminació lumínica fins a la legislació comparativa, passant per les tècniques i tecnologies de l'enllumenat públic, les conseqüències per a la salut de la contaminació lumínica, l'impacte social o l'afectació de la il·luminació de les ciutats envers la flora i fauna. Entre alguns dels ponents més prestigiosos hi figuraran Maria Ángeles Rol de Lama, investigadora del Laboratori de Cronobiologia de la Universitat de Múrcia, que fa recerca en temes de salut com ara l'afectació de la llum als ritmes de somni; Salvador Bará, docent de la Universitat de Santiago de Compostela i un referent mundial en mesures de modelització i afectacions de la contaminació lumínica en la visió, i la responsable de la protecció de medi nocturn del Servei de parcs naturals dels Estats Units, Li Wei Hung. Les anteriors edicions del congrés s'han celebrat a Berlín, Leicester (Regne Unit), Sherbrooke (Quebec, Canadà), Cluj (Romania) i Snowbird-Salt Lake City (Utah, EUA). En aquests moments ja s'han presentat 110 sol·licituds de presentacions científiques al congrés, una xifra força superior a la que presentaven edicions anteriors.

Gestió d'FGC i orientació de l'activitat des del territori

La d'enguany és la primera temporada en què l'empresa pública Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC) assumeix la gestió del COU, la titularitat del qual correspon a la Generalitat de Catalunya. Des de la seva posada en marxa, el 2009, la gestió de l'equipament va anar a càrrec del Consorci del Montsec i, amb la dissolució d'aquest ens, el 2012 va passar a dependre del Consell Comarcal de la Noguera fins al 31 de desembre del 2019. L'assumpció de la gestió del COU per part d'FGC obeeix al compliment de la normativa de contractació pública, que impedia la Generalitat continuar cedint l'encàrrec de gestió al Consell Comarcal de la Noguera.

Des del seu inici la promoció, difusió i organització de l'activitat del COU des d'instàncies territorials ha estat una constant que ha resultat cabdal per al seu impuls i per als efectes positius sobre la Noguera, els Pallars i, per extensió, a les comarques del ponent català. Amb la nova etapa en la gestió, aquest

esperit fundacional de pensar el COU des del propi territori es mantindrà com fins ara a través dels responsables de l'equipament i l'estreta vinculació amb el Consell Comarcal de la Noguera.

En aquest sentit, Ramon Farré ha volgut subratllar que FGC i la Generalitat són només **“un instrument en benefici d'un projecte que bé de lluny d'impacte sobre el territori i sobre el coneixement, la tecnologia, la divulgació científica i la protecció del cel nocturn”**, deixant clar que el més rellevant és l'activitat que genera el centre d'observació, el seu bon posicionament internacional en l'àmbit astronòmic i el benefici que tot plegat reporta al territori.

La temporada 2019 el COU va assolir una nova xifra rècord de visitants en superar els 35.400. Des de l'estrena del centre, n'hi han passat 305.000. L'impacte econòmic del COU el 2019 al territori va ser de l'ordre de 2,7 milions d'euros. Des de la posada en marxa del centre, aquest impacte s'estima en uns 15 milions d'euros.

Miquel Plensa ha destacat la importància per a la comarca de la Noguera del COU com a motor del desenvolupament sostenible del turisme del coneixement i ha manifestat que en la nova etapa el Consell Comarcal seguirà col·laborant en la promoció i la difusió turístiques vinculades al centre d'observació.

Lleida, 24 de febrer de 2020